Dantzadu daigun sonbraillu

Euskal Kulturgintzaren Transmisioa
Huhezi – Mondragon Unibertsitatea
Oier Araolaza / dantzan.com
Eskoriatza, 2011-04-13

Zergatik egiten dugu dantza?

Dantza, maitasuna bezain zaharra da

Luziano Samosatakoa

(k.a. 120-180)

Zergatik egiten dugu dantza?

Dantza plazerra da

Zergatik egiten dugu dantza?

Talde kohesioa eragiten du

- Gure emozioek bat egiten dute
- Horrek taldea emozionalki konektatzen du
- Dantzan ari diren pertsonak batu

Lawrence Parsons (neurozientzialaria)

Zergatik egiten dugu dantza?

Dantzan goiz hasiz gero:
Gaitasun intelektual handiagoa

(Lawrence Parsons)

Zergatik egiten dugu dantza?

Adimena garatzen laguntzen du:

- Oroimena trebatu egiten dugu dantzan
- Aldi berean 2-3 gauza egiteko gaitasuna

Gorputzak badu memoriarik?

Zergatik egiten dugu dantza?

Gizakia da komunikatzeko bi modu dituen izaki bakarra:

- hitzezko lengoaia
- musika-dantza

Dantza komunikazioa da

Eta dantza tradizionala?

- Plazerra
- Komunikazioa
- eta...

Indar sinboliko handia duen ondare aberatsa

Cesc Gelabert:

"Har ezazu txokoa munduko bazter batean: gure txokoko berezitasunak besteei erakusteak egiten gaitu unibertsal"

"Aniztasuna bakoitzaren abiapuntuarekiko fideltasunean oinarritzen da"

"Baina erne! inoiz ere ez ezjakintasunetik!"

Tradizioak kokatzen gaitu munduan

Zer da tradizioa?

Tradizioa ez da.... irudi estatiko bat

Tradizioa…. rollo bat da

Tradizioa?

Ordenu garaikidea berretsi edo zalantzan jartzeko prozesu aktiboa

Virginia Maquieira

Tradizioan berritu daiteke?

Berritu gabe badago tradiziorik?

a

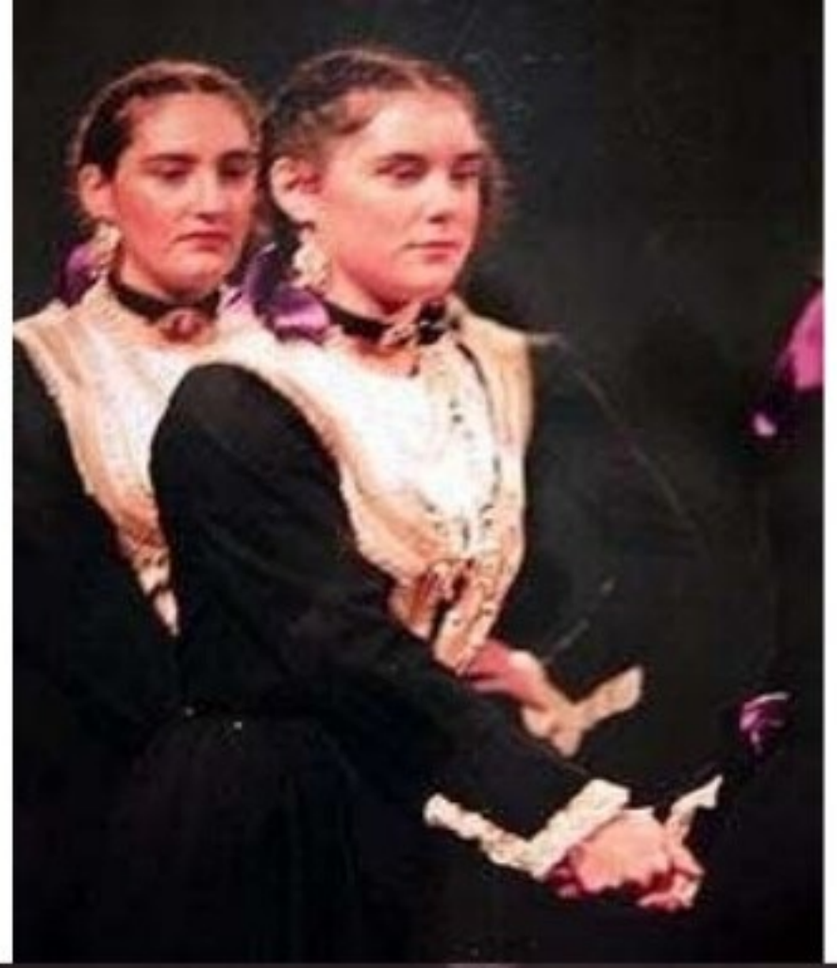

Koreo-arkeologia apur bat

Marteko dantzarik ez!

Marteko dantzak sortzen

- Ezjakintasunetik
- Youtubetik
- Topiko eta mito faltsuetatik

YouTube Search Browse Upload

Lady Gaga - Telephone ft. Beyoncé

LadyGagaVEVO 24 videos Subscribe

Like Add to Share Embed

107,878,536

VEVO Presents: Adam

Ada
by A
156,

Ada
Wa
by A
277,

Ada
(Gl
by A
129,

Ada
(Gl
by A
129,

Play all 6 videos in this lis

Suggestions

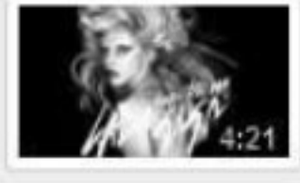

Lad
(Au
by L
37,2

HGTV

Groundhog day

Kandelaria

Euskara eta euskaldunak

Europako hizkuntza zaharrena

Munduko beste hizkuntza bakarrarekin ere loturarik ez duena

Ondorioz...

Euskal dantzak ere bakarrak eta desberdinak

Euskal dantzaren topikoak

- Estrabon eta lehen euskal dantzariak
- Voltaire: "Euskaldunak, pirinioen bi aldeetan kantuan eta dantzatzen den herria"
- "pas de basque" eta "saut de basque"

Eta ohikoena...

Egia al da euskal dantzatik sortu zela dantza klasikoa?

- 1661: “Academie Nationale de la Danse” Paris-en

Iztueta: aitzindaria?

Juan Inazio Iztueta (XVIII)

1824. Gipuzkoako dantza gogoangarrien historia

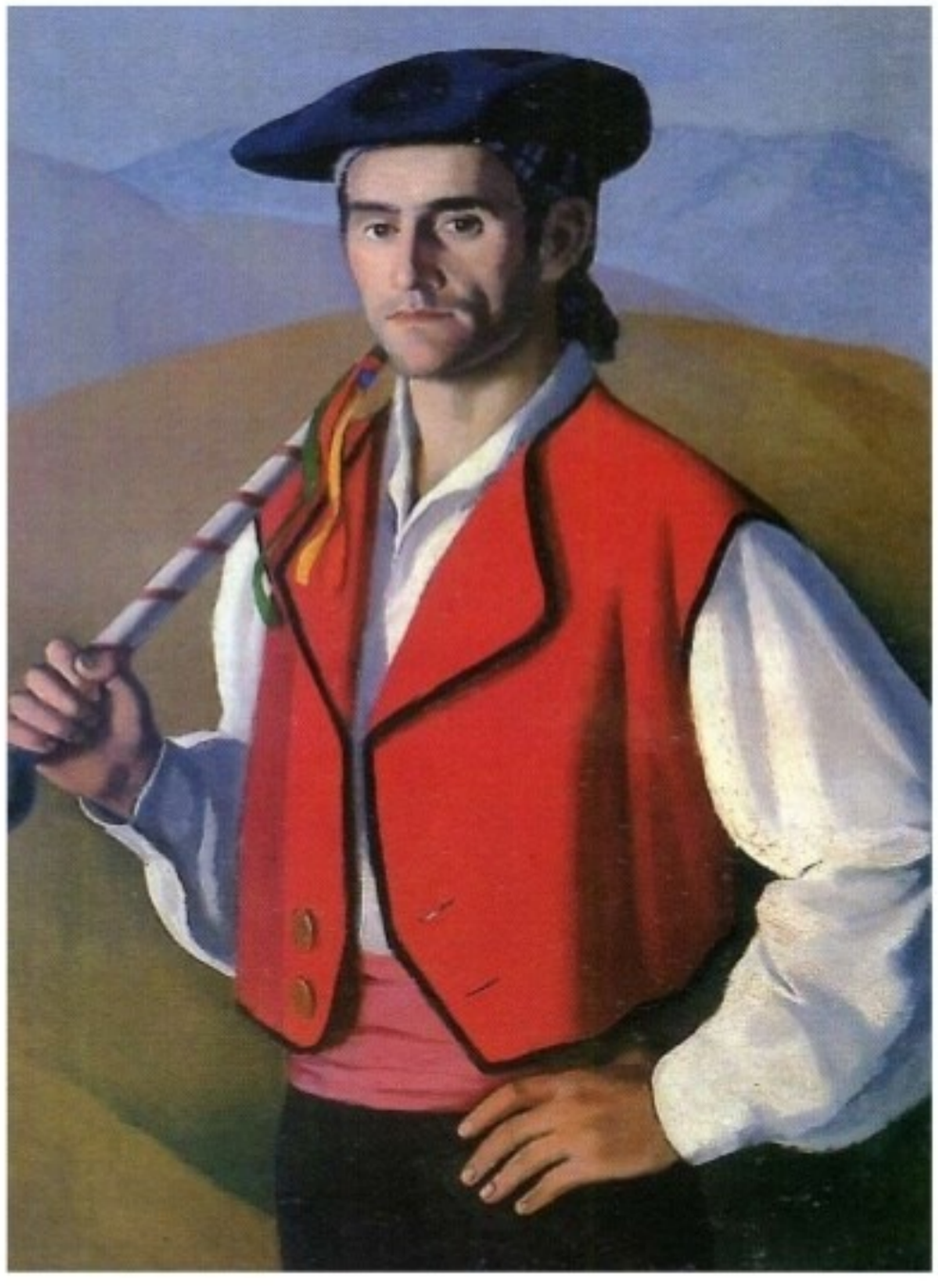

Berpizkundeko dantza-maisuak

- Domenico da Piacenza (1470)
- Thoinot Arbeau (1588)
- Fabritio Caroso (1581)
- Cesare Negri (1602)
- Académie royale de danse, Louis XIV. (1661)

Berpizkundeko dantza-maisuak

- Juan Esquivel y Navarro (1642)
- Juan Antonio Jaque (XVII)

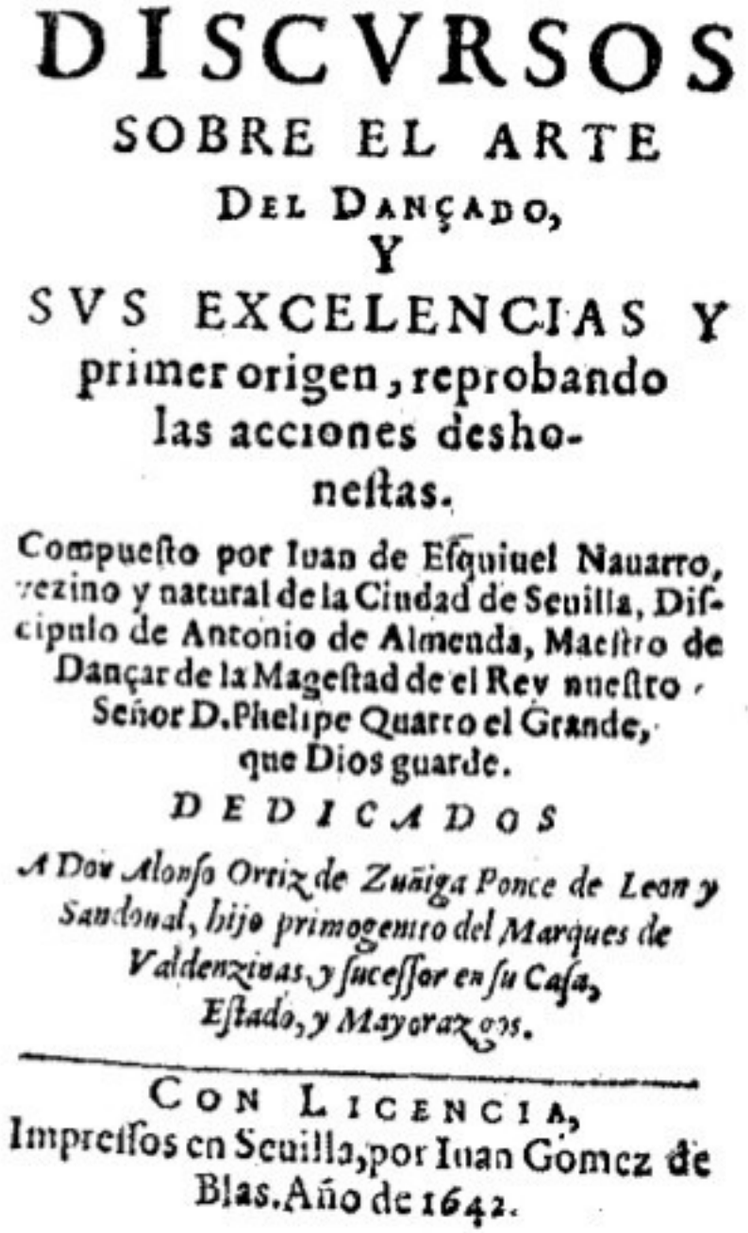

DISCVRSOS
SOBRE EL ARTE
DEL DANÇADO,
Y
SVS EXCELENCIAS Y
primer origen, reprobando
las acciones desho-
neſtas.

Compueſto por Iuan de Eſquiuel Nauarro, vezino y natural de la Ciudad de Seuilla, Diſcipulo de Antonio de Almenda, Maeſtro de Dançar de la Mageſtad de el Rey nueſtro Señor D. Phelipe Quarto el Grande, que Dios guarde.

DEDICADOS

A Don Alonſo Ortiz de Zuñiga Ponce de Leon y Sandoual, hijo primogenito del Marques de Valdenzinas, y ſuceſſor en ſu Caſa, Eſtado, y Mayorazgos.

CON LICENCIA,
Impreſſos en Seuilla, por Iuan Gomez de Blas. Año de 1642.

Dantza-maisuen moldea

- Txistua & danbolina

Danborrarekin dantzatu (Arbeau - Iztueta)

- Hasierako posizioa
  (Arbeau, Caroso, Esquivel
  (*"puntas afuera todo el danzado"*)

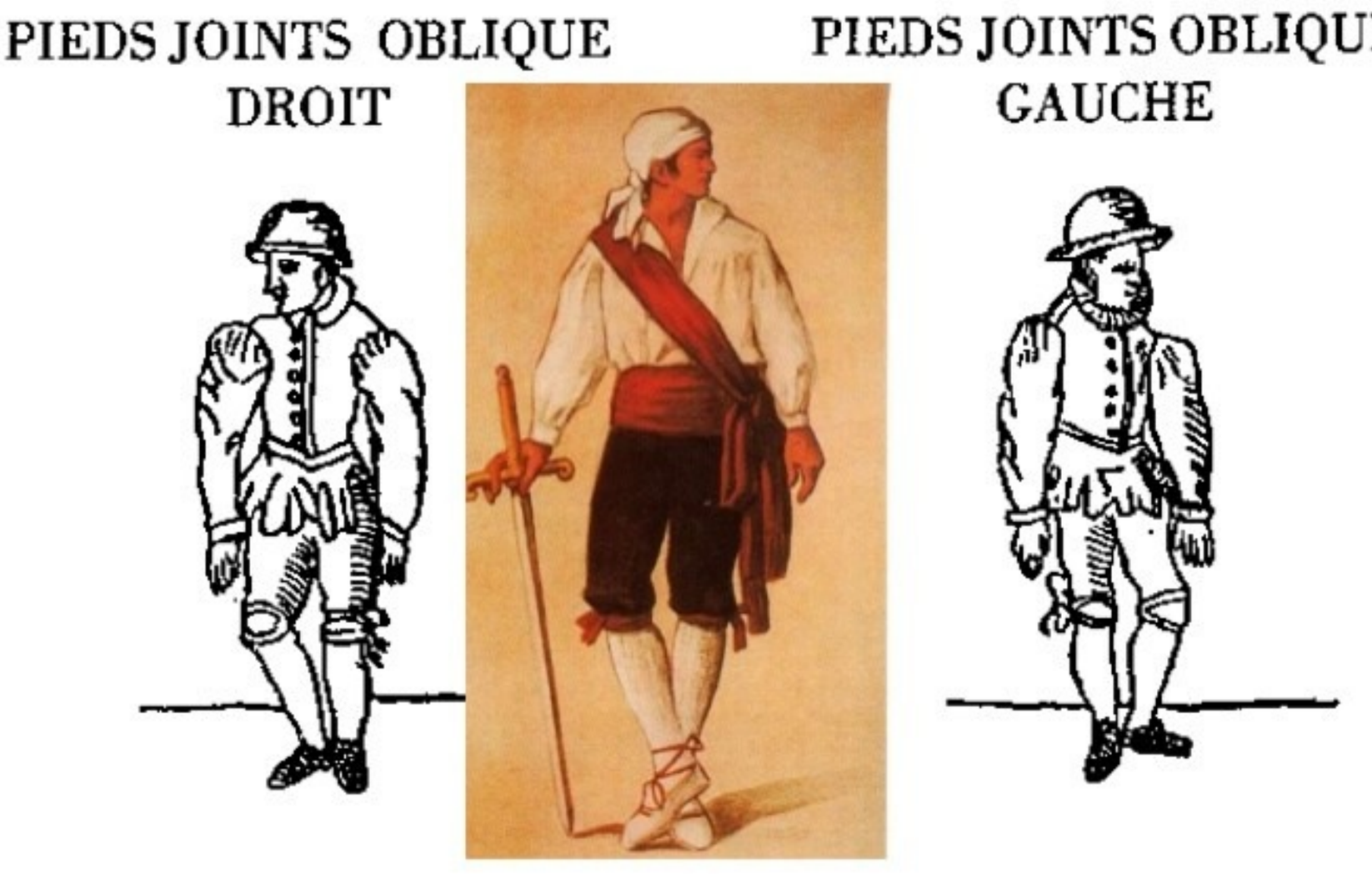

- Egitura
  - Urratsak
  - Aldairak
  - Dantzak

Urratsak

Iztueta Muriska edo kabriola

Arbeau Capriole

Caroso Capriole

EsquivelCabriola

Urratsak

Iztueta Zearrerako kabriola

Caroso Capriole intrecciata

Esquivel Cabriola atravesadas

Urratsak

Esquivel

Cabriolas enteras
Medias cabriolas
Cabriolas atravesadas
Cuatropeados
Bueltas de pecho
Bueltas de folias
Carrerillas
Bazio-Encaxe-Encaxe

ias, Cabriolas enteras, Cabriolas atrauef-
fadas, Sacudidos, Quatropeados, Bueltas
de pechos, Bueltas al deſcuido, Bueltas de
Folias, Giradas, Suſtenidos, Cruzados, Re
uerécias cortadas, Floreos, Carrerillas, Re
tiradas, Contenencias, Boleos, Dobles, Sẽ
zillos, y Rompidos. Las calidades q̃ cada
vna deſtas coſas debẽ tener, y porquè ſe les
dá los nombres referidos, ay muy pocos q̃
las executen ni ſepan, y eſpecialmente los
que no han curſado las Eſcuelas. Y porque
no las ignore el aficionado, las darè a entẽ
der en eſte Capitulo.

Floretas.

A Las Floretas ſe les da eſte nõbre, por
ſer vn mouimiento que ſe halla en to
das las Danças, y es la flor del Dançado, y
el mas ſuaue y curioſo de todos, y q̃ ſiendo
el mas neceſſario, ay pocos q̃ le den el pun
to. Han de ſer las Floretas bien cortadas, y

Iztueta: aitzindaria?

Ala azkendaria?

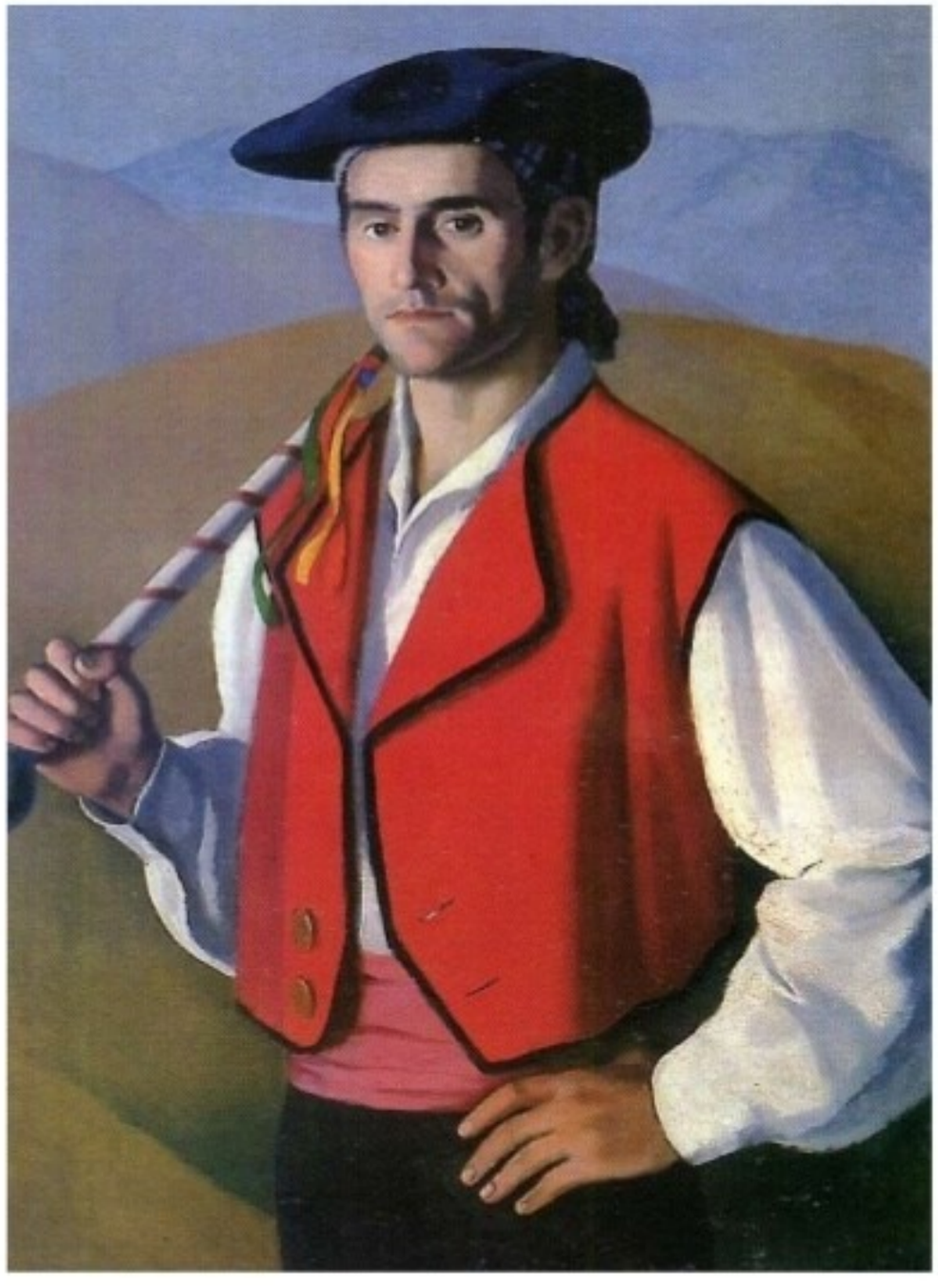

Antzeko eskolak inguruan

- Gipuzkoako dantzak
- Zuberoa
- Katalunia
- Escuela Bolera
- Provence

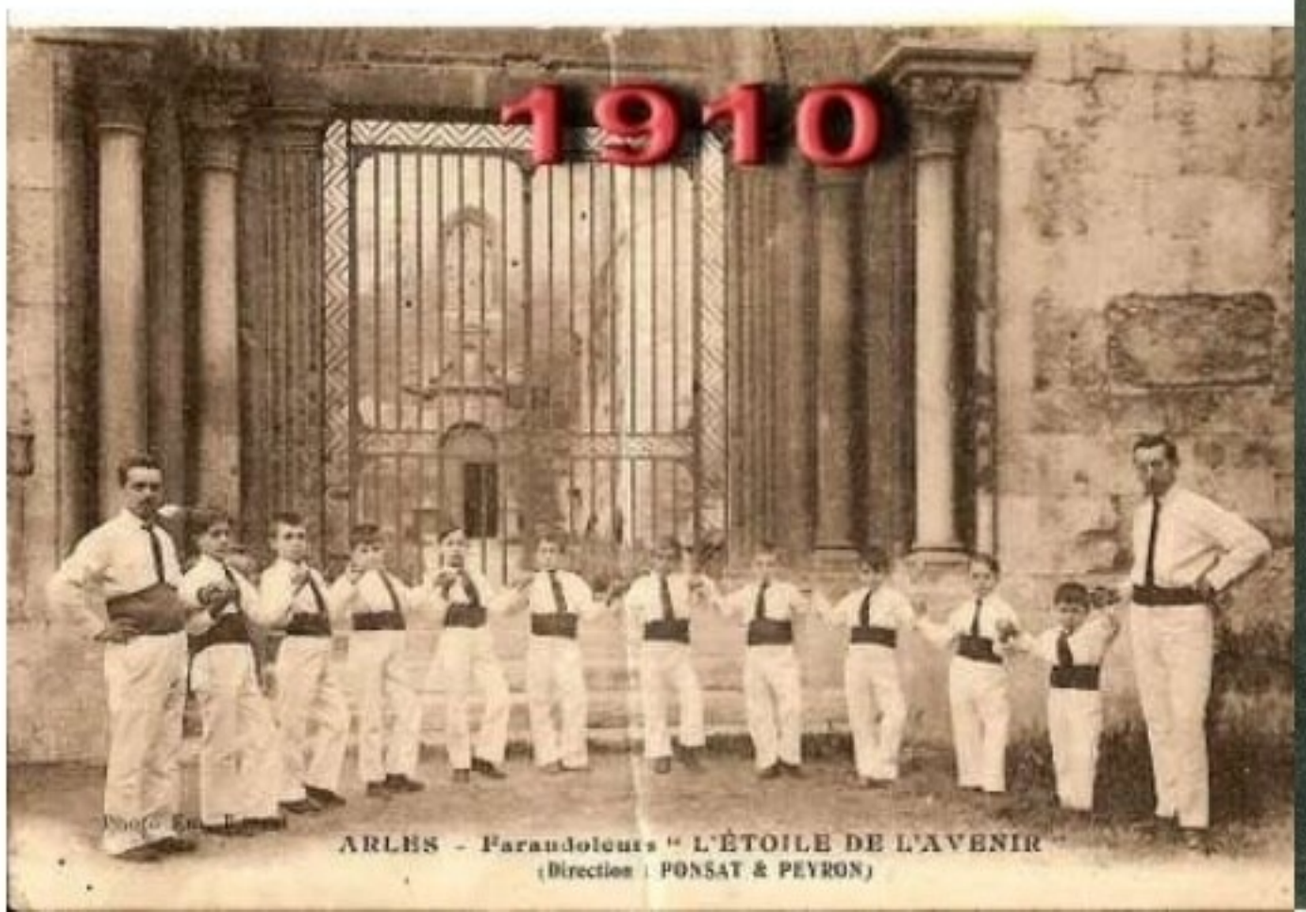

Julia Sutton:

- Folk eta gorteko dantzan elkar-eragiten
- XVI. mendean gortean eta herrian antzeko dantzak
- Dantza-tradizio zabal horren arrastoak gaurko dantzetan:
    - Italiako tarantella
    - Morris dantzak
    - Balkanetako eta Greziako dantzal
    - Euskal dantzak

Baina ezer gutxi dakigu zer izan zen eta zer gertatu zen...

Eta euskal ikertzaileak... non daude?

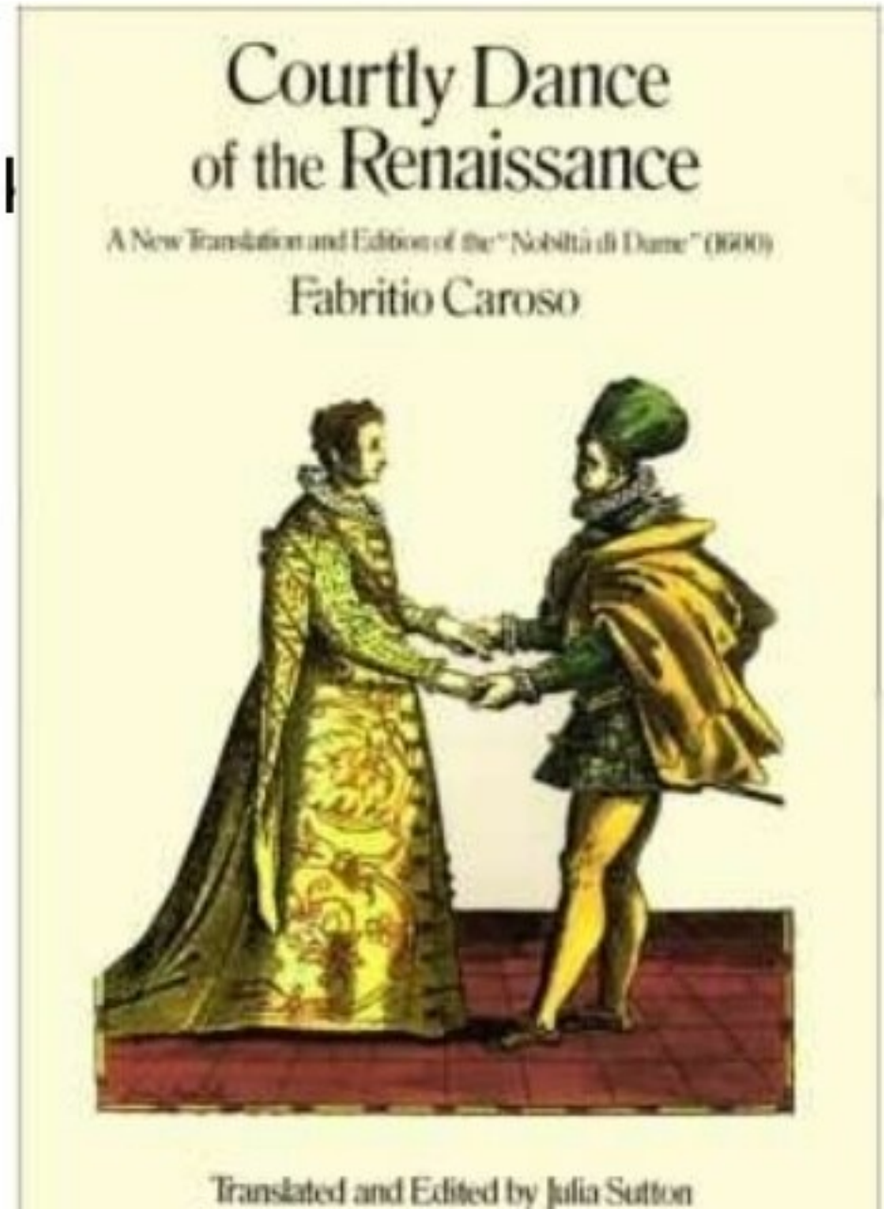

Euskal dantza XX. mendean

Zer gertatu da?

XIX-XX mende aldaketan

- Mugimendu erromantikoa

Nazionalismoa

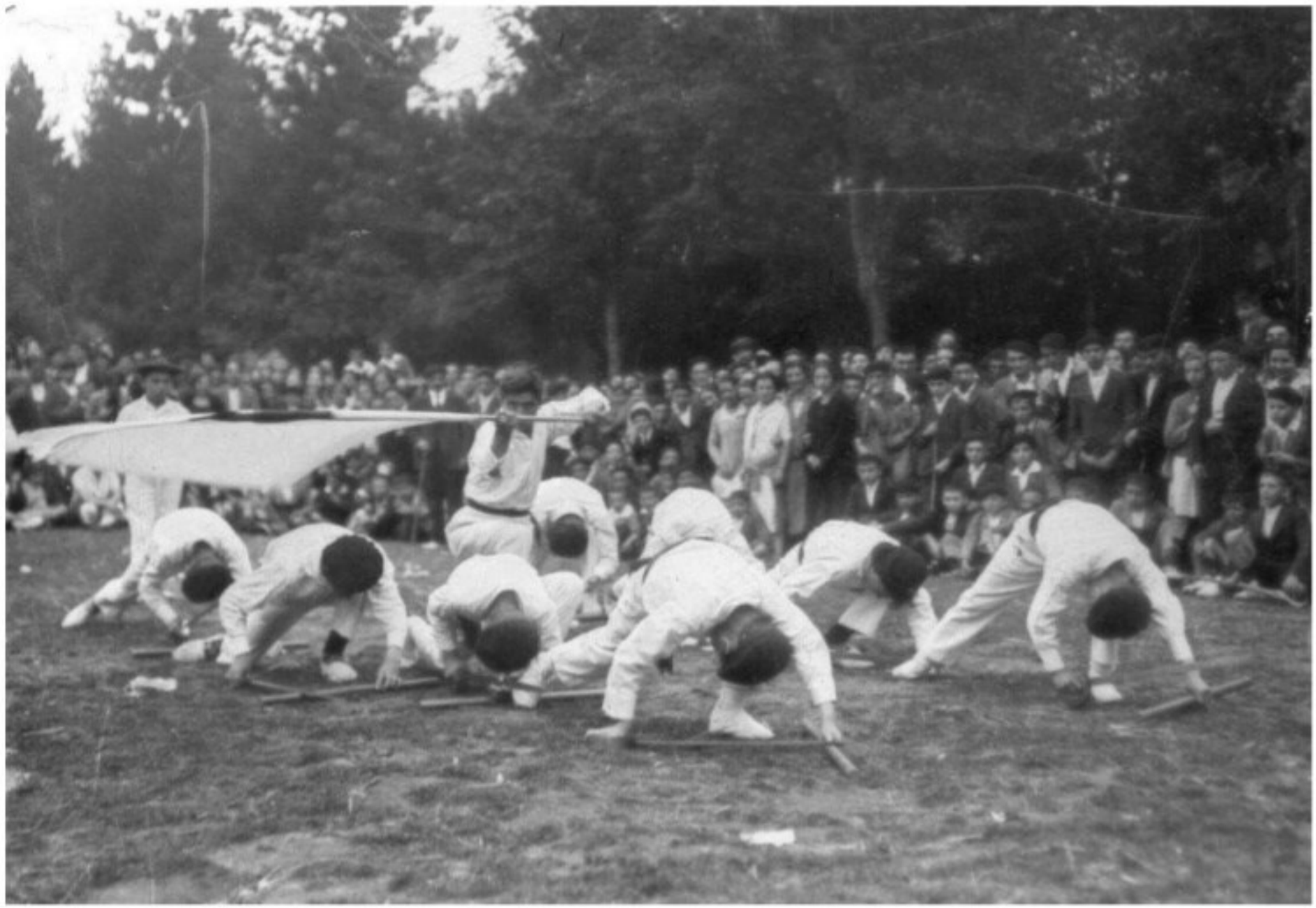

Azken dantza-maisuak

Lore jokoak – Euskal jaiak

Ohorezko aurreskuak

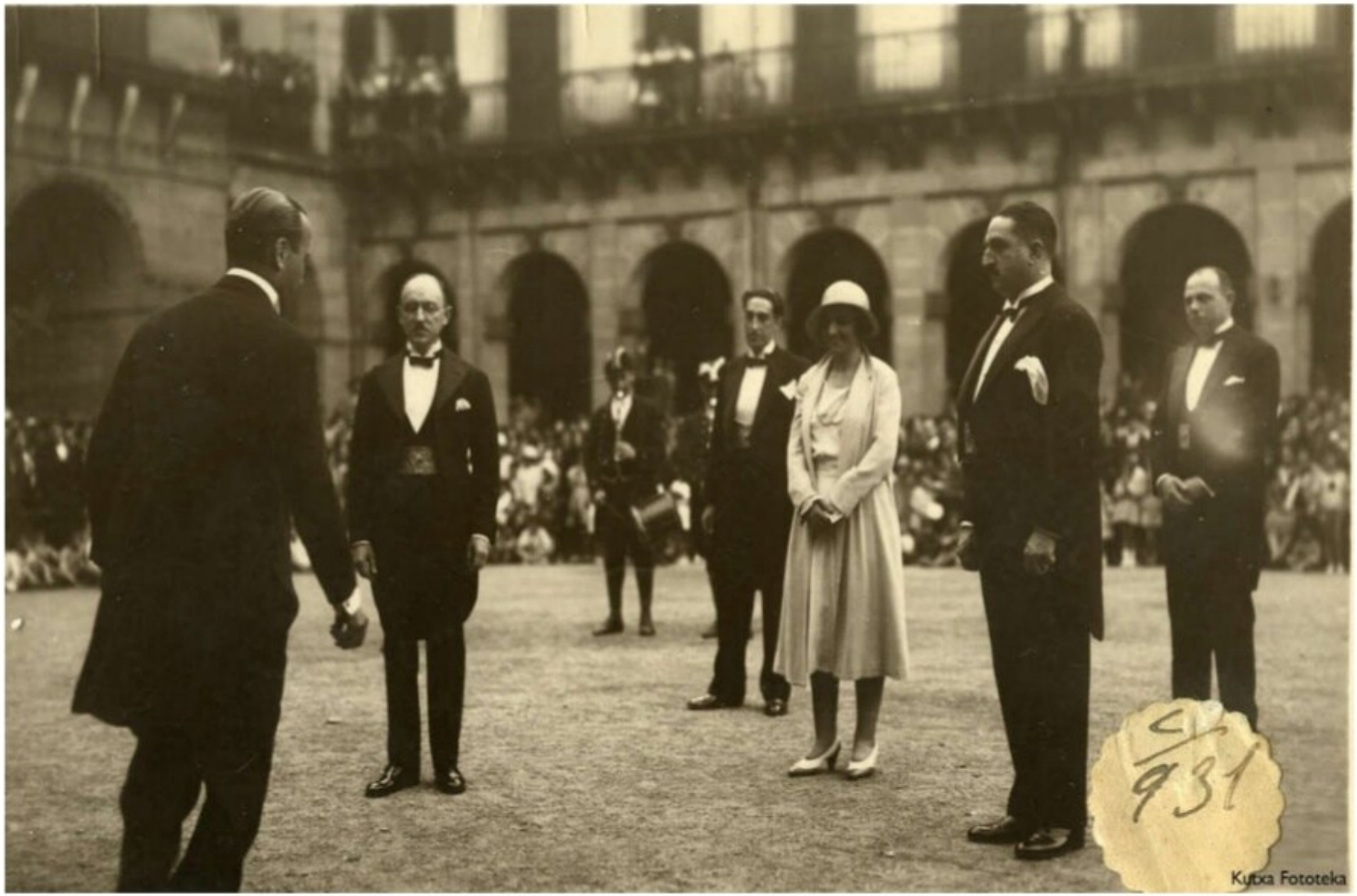

Txapelketak

Maisuetatik taldeetara

- XX. mende hasiera. Nazionalismoaren eztanda
  - Sabino Arana Durangaldeko dantzari-dantza
  - Batzokien sarea
  - Eusko Gaztedi: dantza talde eta abesbatzak
    - » Dantza egokitu (ikurriña, e.a.)
    - » Dantza nazionala
  - San Inazio eguneko alardeak
    - » 1910 – 8 talde
    - » 1913 – 50 talde
    - » 1933 – 275 talde San Mames-en.

52

Euskal erromantizismoaren loraldia

- Euskal erromantizismoaren loraldia
  - Euskal Jaiak
  - Ohorezko aurreskuak
  - Errusiar balet folklorikoak
  - Saski Naski (1928), Olaeta, Guridi, Donostia…

Gerra eta gerra-ostea

- Eresoinka, Elai-Alai

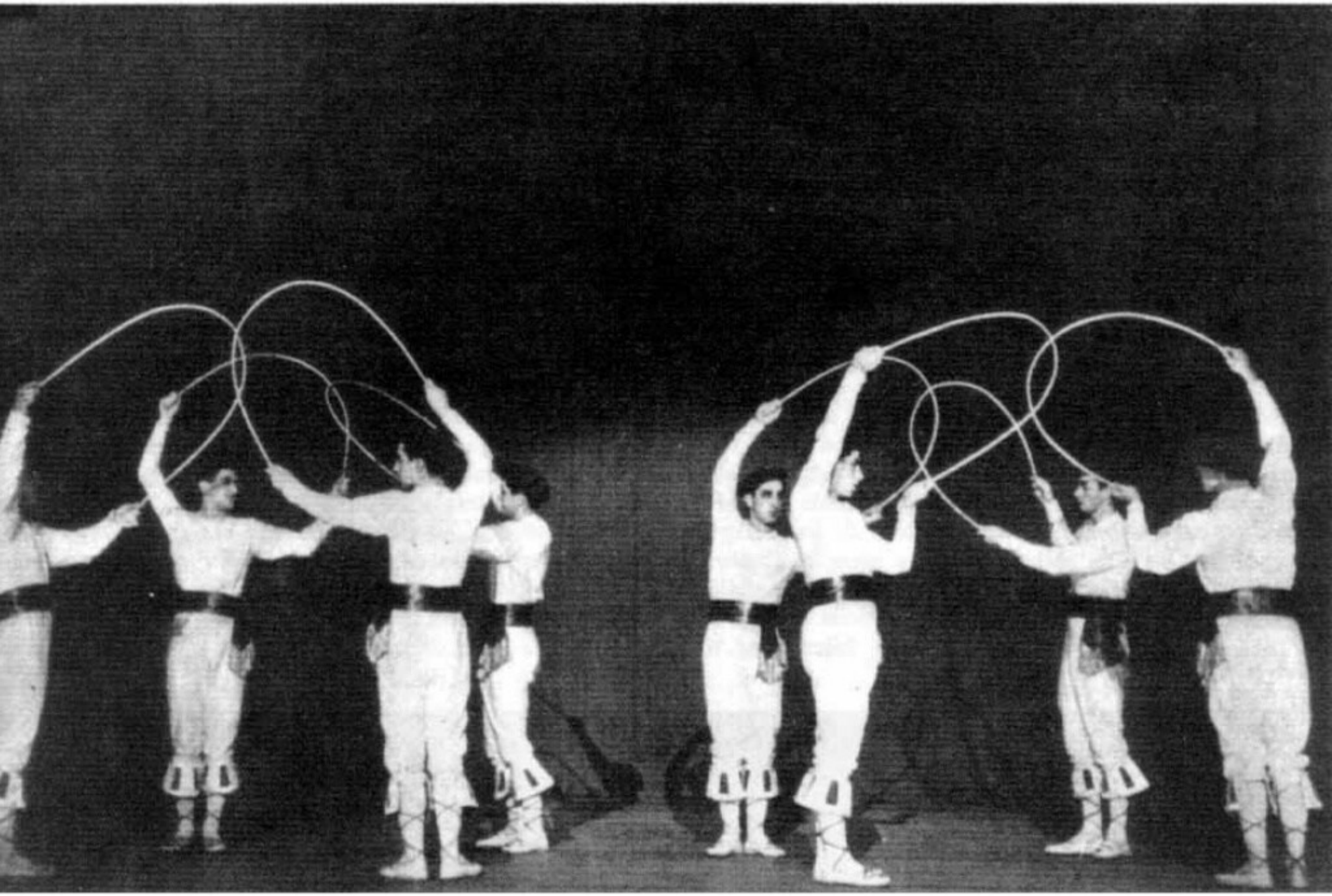

Gerra osteko urte ilunak

- Seccion Femenina
- Educacion y Descanso
- Accion Catolica
    - Asmakeriak
    - Estanpa folklorikoak (Saski Naski,…)
    - Suite-ak

60-70: euskal loraldia

- dantzaren eztanda
  - Nortasun kulturala (eta politikoa) adierazteko
  - Herrietako dantza taldeen biderkatzea
  - Puztualdi artifiziala

Sustraien bila

- Oteiza, ez dok hamairu,…
- Argia eta J.A. Urbeltz

60-70ko hamarkada – Sustraien bila

Tokian-tokiko bilketa

Tradizioa eta jatorrizko originalaren bila

ISABEL

1980-2000 dantzaren gainbehera

- Euskarazko euskal kulturan jarri fokoa
- Gizartea folkloretik urrundu
- Dantza emanaldi eta babes urritzea

80-90ko hamarkada – Puxika hustu

Emanaldi eta babes urritzea

- Krisi eta biktimazioa
- Euskal kulturaren salbatzaileak?

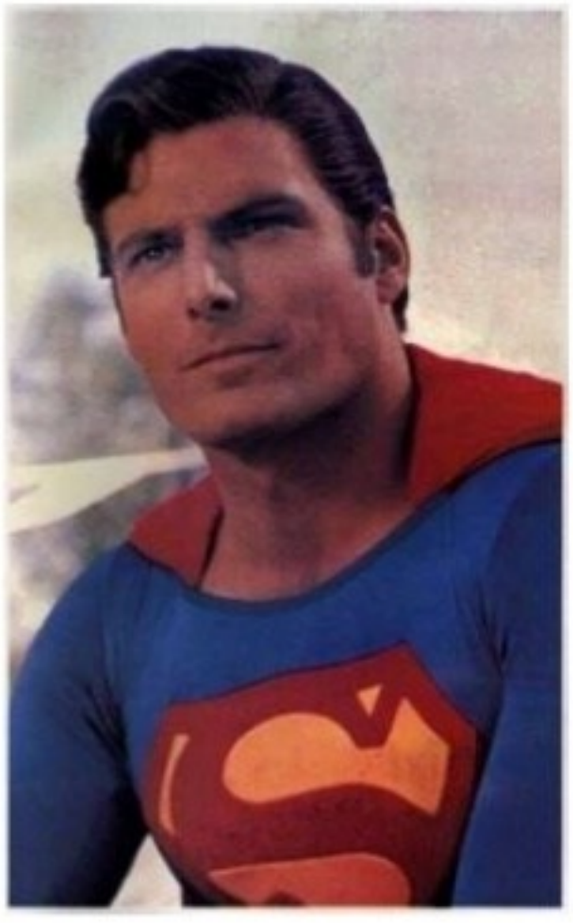

Kleenex sentsazioa

Euskal Dantza XXI. mendea

» Krisi, zer krisi? →
Nortasun krisia

» Paisaje berrian funtzio bila

Baina...

Ezjakintasuna:

- Ez eskolarik
- Ez ikerketarik
- Ez dibulgazio lanik

Hori bai...

Sorkuntza egin behar da!

Topiko-mitikoak

errekreazioak

Sinbolikoak

Modakoak

Anakronikoak

Zer ari da gertatzen
Fokotik kanpo?

Espezializazioa

Tradizio lokalak indartzen

Herritik auzora

Tradizio berriak

Dantza-zaleak

Euskal dantza XXI. mendean

- Ez dago modan
- Ez gaude antolatuta
- Ez du oihartzunik
- Eskolarik ez

Baina ez hala ere, ez dugu presarik...

东华门大街
E.HUAMEN St.
(南北河沿大街)
南池子大街
S.CHIZI St.
(东长安街)
东华门大街
E.HUAMEN St.
(东华门)

Eta dena oker joanda ere

Dantza egiten jarraituko dugu